

COLECȚIA POVESTIRI ȘTIINȚIFICO-FANTASTICE cpsf.info

28

Colecția POVESTIRI ȘTIINȚIFICO-FANTASTICE

I. KALNIȚKI

Sfîrșitul orașului subteran

★

EDITATĂ DE REVISTA ȘTIINȚĂ ȘI TEHNICĂ

I. KALNIȚKI

SFÎRŞITUL ORAŞULUI SUBTERAN

★

Colecția „Povestiri ştiinţifico-fantastice"
28

cpsf.info

Traducere de Margareta Roman
şi D. Manu

LUCRĂRILE CARE VOR APĂREA ÎN COLECŢIA „POVESTIRI ŞTIINŢIFICO - FANTASTICE" Nr. 29 – 30 – 31 – 32 – 33 „SFÎRŞITUL ORAŞULUI SUBTERAN" – roman de I. Kalniţki.

Coperta, desen: D. IONESCU

cpsf.info

UN OM PE UN SLOI DE GHEAȚĂ

— Vapor la provă! răsună de sus glasul matrozului de veghe.

Dar și de pe puntea de comandă se vedea la orizont un nor de fum, care se deplasa încet spre vest.

După puțin timp se zări și corpul navei.

— Ce vas o fi? murmură căpitanul Lunatov, potrivindu-și binoclul la ochi. De unde o mai fi răsărit?... Aha! E sub pavilionul Moniei...

— Sub pavilionul Moniei? Atunci înseamnă că vine dinspre Insula Mare, răspunse secundul Ribnikov. Cred că transportă muniții. Unde n-au ăștia baze militare navale și aerodroame!... Tot globul ar vrea să-l înghită.

— O să le rămînă în gît, n-ai grijă, făcu Lunatov ochii mici și adăugă: însemnă, te rog, în jurnalul de bord întîlnirea... Ai identificat vasul?

— Nu, tovarășe căpitan. De cînd cu naufragiul „Delfinului", mi-a cam slăbit vederea. Nu disting chiar așa departe.

— „Matusail"! citi căpitanul. Ciudat! A cita oară îl întîlnim la această latitudine? Hm! Cam des vine pe-aici. Tonajul — unsprezece mii cinci sute tone.

— Da, pe puțin, confirmă Ribnikov și coborî în cabina ofițerilor. Acolo, pe masă era întinsă harta Mării Barentz, pe care, cu un creion roșu, fusese însemnată ruta lui „Dniepr". De la Murmansk, linia pornea în sus, spre nord, cotind capricios printre cîmpurile compacte de gheață, apoi cobora brusc spre sud și se întorcea spre vest, marcînd drumul de întoarcere al lui „Dniepr", înapoi spre țărmurile patriei.

Ribnikov însemnă pe hartă locul întîlnirii și scrise în jurnalul de bord:

„23 iunie, ora 11,31. La o distanță de 6-7 mile spre sud am zărit vasul de transport «Matusail» sub pavilionul Moniei, deplasîndu-se în direcția vest. (O asemenea deviere de la ruta obișnuită se poate explica numai prin necesitatea de a ocoli ghețurile mari, care anul acesta se întind la sute de kilometri spre est de Insula Mare)."

Cînd Ribnikov urcă iarăși pe punte, „Matusail" dispăruse din nou dincolo de orizont. Numai o dîră ușoară de fum mai stăruia în zare, acolo unde adineauri se contura silueta vasului.

— Eu mă duc, Ustin Petrovici, îi spuse căpitanul. Dar, te rog, dacă se întîmplă ceva, cheamă-mă imediat. Barometrul face salturi.

Rămas singur, Ribnikov își băgă mîinile adînc în buzunarele scurtei vătuite și începu să cînte cu glas scăzut:

— Marea slăvită, sfințitul Baikal...

Arctica... Pînă mai adineauri, marea reflecta jucăuș toate culorile curcubeului. Apa strălucea aurie, iar departe sloiurile de gheață păreau niște diamante uriașe montate într-un scut de aur. Dar vîntul ce începuse să sufle dinspre nord întunecă deodată strălucirea mării și șterse toate culorile. Nori de zăpadă se abătură asupra vasului, ascunzîndu-i orizontul și învăluindu-l într-o ceață deasă, cenușie.

Ustin Petrovici își scoase pipa-i enormă, de o formă complicată, și, umplînd bine acest „agregat" cu tutun, începu să pufăie.

Vîntul se întețea, iar vizibilitatea se redusese și mai mult. Nu se mai vedea decît pînă la cel mult douăzeci de metri. Ribnikov strigă tare ca să acopere vînzoleala furtunii:

— Matrozul de veghe!

— Aici matrozul de veghe! răspunse marinarul.

— Sună clopotul!

— Am înțeles, să sun clopotul!

Prelung și solemn, începu să răsune gongul de alamă de la provă. Vîntul purta pînă departe aceste sunete joase și tremurătoare.

Ribnikov privi înapoi. În cabina-i cu parbriz de sticlă, cîrmaciul privea înainte, neclintit ca o statuie.

— La fiecare trei minute să sune sirena!

— Am înțeles! răspunse cîrmaciul.

Acoperind șuierul tînguios al vîntului și trosnetul sloiurilor de gheață ce se ciocneau, se auzea neîntrerupt puternicul muget al sirenei.

Toate măsurile fuseseră luate. Primejdia unei ciocniri cu un alt vas trebuia preîntîmpinată, deși această parte a Oceanului Înghețat era pustie.

Tot mai repede se rostogoleau peste „Dniepr", ajungîndu-l din urmă, norii sfichiuitori de zăpadă, mînați de furia vîntului nordic. Aveai impresia că spărgătorul de gheață dă înapoi...

Undeva pe-aci, prin apropiere, se afla mormîntul „Delfinului". O vreme întocmai ca asta fusese și atunci. Torpiloarele hitleriste s-au apropiat pe nesimțite și au atacat convoiul din care făcea parte și submarinul „Delfin". „Delfinul" a lansat două torpile — două torpiloare s-au scufundat. Deodată însă apărură vedetele-torpiloare nemțești; una dintre ele se îndreptă asupra „Delfinului". Submarinul trase trei proiectile în plin, dar nu mai avu timp să se lase la fund. Vedeta lovită, continuînd să se miște în virtutea inerției, izbi turnul submarinului și-l smulse. Ca niște copoi se năpustiră atunci vedetele, din toate părțile. Fasciștii începură să semnalizeze:

— Predați-vă!

Tare ar fi vrut ei să captureze un submarin sovietic în stare de plutire.

„Delfinul" răspunse cu foc susținut. Încă o vedetă sări în aer. Nu mai aveau însă torpile, iar curînd proiectilele și cartușele se terminară și ele... Atunci toți cei care se mai puteau ține pe picioare se încleștară de brațe, și deasupra mării răvășite răsunară tonurile solemne ale imnului Uniunii Sovietice. Cu cît mai adînc se scufunda „Delfinul", mutilat și schilodit, cu atît

cpsf.info

mai puternic răsuna cîntecul mîndru al marinarilor sovietici de pe covertă. Tînărului puitor de mine Baștankin, apa îi ajunsese la gură. Corul pierdea un tenor răsunător... Atunci Ribnikov și cu mecanicul-șef, Solnțev, îl ridicară pe Baștankin pe umerii lor, și marinarul cu gura plină de apă izbuti să mai strige:

— Nu veți scăpa voi, bestiilor! Moarte fasciștilor! Toţi moartea vă așteaptă!

Ribnikov, Solnțev și Baștankin se îmbrățișară frățește pentru ultima oară — și totul se cufundă în beznă...

O săptămînă mai tîrziu, Ribnikov își reveni în simțiri. Se afla în spital. „Delfinul" explodase sub apă și el fusese zvîrlit de suflul exploziei spre suprafață. Iar acolo, la suprafață, s-a putut menține grație vestei lui de salvare, din cauciuc, care se umfla automat. Astfel a fost găsit și cules de o dragă sovietică.

Din echipajul „Delfinului" nu s-a mai salvat nimeni. Ribnikov a auzit mai tîrziu că în Peninsula Pescarilor au fost îngropați într-un mormînt comun cîțiva din marinarii sovietici aruncați de apă pe mal. Poate că și osemintele lui Leonid Solnțev se află acolo...

Războiul s-a terminat de mult. Ribnikov e din nou pe mare. Face serviciul de secund pe renumitul spărgător de gheață „Dniepr". Toți îl stimează și-l prețuiesc. În luna mai, Ribnikov se înțelesese prin scrisori cu Lev, fiul lui Leonid, să viziteze împreună mormîntul eroilor din Peninsula Pescarilor, dar a fost nevoit să plece într-o cursă urgentă... Acum însă, cum ajunge la Murmansk, are să-și ia un concediu, o să-l cheme pe Lev și neapărat vor vizita împreună mormîntul comun.

— *Om peste bord! Pe un sloi de gheață!*

Auzind vocea matrozului de veghe, Ribnikov aleargă la tabloul de comandă automată și întoarse manivela la „stop".

— Ce om? Unde? Trăiește?

— A rămas la pupă... Făcea semne cu mîinile, răspunse matrozul.

Mașinile stopară.

— Să vină la mine subofițerul de cart, comandă Ribnikov. Coborîți barca numărul' șase. Chemați vîslașii!

Pe treptele metalice se auzi tropotul mărunt al unor tocuri de pantofi. Pe punte urcă o fată tînără. Scurta vătuită îi venea foarte bine. Avea ochi albaștri, luminoși. De sub beretă se arătau niște cozi groase, blonde. Valea Stah, fata blondă, era supercarga * vasului. Întregul echipaj însă îi spunea în glumă „supergaița", deși nu era nici rea, nici guralivă ca o gaiță. Doar că era severă în timpul serviciului, uneori mai severă decît te-ai fi putut aștepta la o tînără fată... cu ochi albaștri.

— Barca e gata coborîtă, se adresă Ribnikov fetei. La pupă a fost văzut un om pe un sloi de gheață. Caută-l și adu-l pe bord.

— Am înțeles, să caut omul de pe sloiul de gheață și să-l aduc pe bord. Permiteți să execut ordinul?

— Repede, Valea!

După cîteva secunde, supercarga desprinse barca din

** Supercargă — personal marinăresc îmbarcat peste efectivul vasului.*

cpsf.info

palanc, și cei doi vîslași începură să lopăteze ritmic. Barca se îndepărtă de pupă. Valea Stah înlătura cu o cange sloiurile de gheață mai mici, iar de cele mari se îndepărta împingînd în ele cu aceeași cange. Nava dispăru deodată în negura de zăpadă. Se auzea însă din depărtare, alternativ, cînd sunetul prelung al clopotului, cînd mugetul sirenei.

Cum să găsești un om în acest haos? Abia vedeai la cîțiva pași de tine.

Deodată apa pleoscăi undeva în apropiere. Să fi fost o focă? Nu, mai curînd o morsă: prea tare a fost pleoscăitul. Iat-o că se apropie forăind, bate apa cu înotătoarele... Barca se apleacă, gata să se răstoarne. Cei doi marinari și Valea se lăsară în partea cealaltă și o îndreptară. La tribord apăru un cap negru, cu părul zbîrlit. O clipă mai tîrziu, ridicîndu-se în mîini, în barcă se rostogoli greoi un om pe jumătate gol.

— Pfu! oftă el ușurat. Apoi, gîfîind și scuipînd, rosti în rusește: mă speriasem că n-o să mă observați.

Negrul era de o statură uriașă. Apa curgea șiroaie de pe el. Clănțănea din dinți, dar zîmbetul nu se șterse o clipă de pe fața lui.

Valea își smulse scurta de pe ea.

— Ia-o pe dumneata, repede!

— Crezi că mă-ncape?

Unul din marinari își scoase scurta și Valea acoperi umerii negrului cu amîndouă hainele.

— Sovietici, nu-i așa? întrebă cel salvat.

— Da.

— Asta-i foarte bine!

Surîsul de pe fața negrului se lărgi și mai mult.

Valea dădu ordinul:

— Băieți! Cu toată viteza, înainte!

Ocolind sloiurile, barca se îndreptă spre spărgătorul de gheață.

CUM A AJUNS HARRY GOULD PE SLOIUL DE GHEAȚĂ

Pavel Ignatievici Protenko, bucătarul navei „Dniepr", își puse o tichie curată și un șorț scrobit. Doar servește masă unui om salvat de la moarte. Desigur că o să-i placă musafirului ciorba grasă ucraineană gătită de el.

Pavel Ignatievici puse o lingură de unt mai mult pe tigaie, să fie mai fraged mușchiul...

În cabina căpitanului, negrul fuma cu nesaț.

Abia ieșise de la baie: gulerul alb ca zăpada al cămășii i se umezise, iar mîinile, ieșite aproape pînă la cot din mînecile prea scurte, erau acoperite cu broboane de sudoare.

— Vasăzică, urmă căpitanul, ai văzut de departe pavilionul roșu și te-ai aruncat în apă. Dar de ce? Nu erai tratat bine pe „Matusail"?

Lunatov zîmbea, privirea lui însă scruta cu atenție fața negrului.

— Nu, ei nici nu știau că sînt pe vas.

— Nu înțeleg. Erai pe vas și nimeni nu știa acest lucru?

— A, e poveste lungă. Eu am fugit din Orașul Subteran

cpsf.info

și m-am ascuns într-o barcă de-a lor. Am stat acolo, sub tentă, o săptămînă... poate chiar și mai mult...

— Care Oraș Subteran? îl întrerupse căpitanul.

— Ocna lui Hitler. Prizonierii scot de acolo minereu.

— Războiul s-a terminat demult. Nici urmă n-a mai rămas din Hitler...

Timp de un minut negrul îl privi cu îndoială și nedumerire pe căpitan. Apoi izbucni într-un rîs plin de bucurie.

— Au fost bătuți fasciștii? N-am știut... Nici unul din noi nu știam asta, și ceilalți nici pînă astăzi nu știu. Surescitat se aplecă spre căpitan. Vocea lui implora:

— Oh, căpitane, întoarceți vasul! Trebuie să salvați oamenii de-acolo...

— Ce oameni?

— *Deținuții din Orașul Subteran. Sînt sute... mii... De ani de* zile n-au văzut lumina soarelui... Nici nu știu că s-a terminat războiul.

Fără să bată în ușă, Ribnikov intră în cabină. Își șterse ochii și fruntea, înfundă cu degetul tutunul în pipă, trase un fum și spuse:

— Afurisită vreme. Abia așteptam să-mi vină schimbul. Se întoarse apoi spre negru: Ei, cum merge?

— Foarte bine... Numai că... Trebuie imediat să plecăm spre Orașul Subteran!

— Întîi să mănînci, zise căpitanul.

Cineva bătu în ușă.

În straiul lui alb ca zăpada, Pavel Ignatievici intră cu o tavă în mînă. *Tigaia sfîrîia. Din cratiță ieșeau aburi cu miros* plăcut.

— Mănîncă încet, îl preveni Lunatov. După un post așa de lung, să nu-ți facă rău.

Dar Pavel Ignatievici protestă:

— Dacă nu era voie, nu-i serveam... L-am întrebat pe doctor. Doctorul a spus: omul e sănătos, dă-i să se sature.

Negrul începu să mănînce. Din nou bătu cineva în ușă. De data asta intră doctorul. El scoase din buzunarul halatului o sticluță și un pahar gradat.

— Ia aicea, tinere, o doctorie... Nu te speria, e alcool etilic obișnuit, și nu-ți dau mai mult de 60 de grame, mai bine zis 60 centimetri cubi... Bea și ai să uiți de baia dumitale în mare.

După ce bău alcoolul dintr-o înghițitură și mîncă tot ce-i adusese bucătarul, căpitanul o chemă pe Valea Stah.

— Stai aici! îi arătă el un scaun. Ia hîrtie și notează... Iar dumneata, se adresă căpitanul celui salvat, povestește-ne mai amănunțit despre Orașul Subteran. Înainte de toate, însă, numele dumitale... Vîrsta, supușenia, meseria și unde ți-e domiciliul...

— Harry Gould, sergent în armata Moniei... Vîrsta 32 de ani. Am locuit întotdeauna la Joinsville, dar n-am mai fost de mult pe acasă și n-am pe nimeni acolo.

— Ai notat, Valea? Perfect. Acum, domnule Gould, povestește-ne mai amănunțit cum ai ajuns pe bordul vasului „Matusail" și ce te-a făcut să te arunci în apă. Te întreb în mod

cpsf.info

oficial și cred că nu-i nevoie să-ți amintesc că ești obligat să spui numai adevărul.

— Oh, n-am să mint. Chiar vreau să vă povestesc totul. Acum o săptămînă... poate chiar mai mult, nu știu precis... am evadat din Orașul Subteran și m-am ascuns pe „Mafusail"...

— Din ce oraș? întrebă Valea.

— Din Orașul Subteran, repetă căpitanul. Așa, și mai departe?

— Dar nu mai puteam să rămîn pe „Mafusail". Aș fi murit de foame. Nimeni pe vas nu știa de mine... Și azi, la un moment dat, cineva trece pe lîngă mine... eu eram ascuns în barcă, sub tentă...* și-l aud că spune: „Un vas sovietic". Iar altul adăugă: „Păcat că n-avem timp". Cînd s-au îndepărtat, am ridicat încet tenta și am început să caut vasul sovietic. Deodată am văzut pavilionul roșu. Am ieșit încetișor din barcă, m-am lăsat în jos pe odgon și mi-am dat drumul în apă...

— Dar de ce nu voiai să te vadă cei de pe „Mafusail"? întrebă Ribnikov.

— „Mafusail" este vasul Orașului Subteran. Cum eram să m-arăt? Ăia ori mă trimiteau înapoi, ori mă împușcau. M-am aruncat în apă și am înotat... Apa era rece, dar mie îmi era cald. Un steag roșu pe mare, un steag al Uniunii Sovietice!

— Bine, spuse căpitanul Lunatov. Dar explică-ne, unde și cînd ai învățat să vorbești rusește? Ai fost în U.R.S.S.?

— Nu, n-am fost niciodată în U.R.S.S... Prietenul meu m-a învățat rusește... Cel mai bun prieten... un inginer de marină. E acum acolo, în Orașul Subteran... Toți anii aceștia am stat împreună, am dormit alături, eu cu capul pe umărul lui, el pe-al meu...

Ribnikov tresări și se ridică puțin de pe scaun.

— Cum îl cheamă? întrebă el cu vocea răgușită de emoție.

— Pe cine? întrebă negrul, neînțelegînd.

— Pe inginerul de marină.

— Pe prietenul meu? Raș.

— Cum? întrebă încă o dată Ribnikov.

— Raș, repetă negrul. Pe englezește „raș" înseamnă „rus".

— Dar numele lui adevărat?

Negrul ridică din umeri:

— Nu știu. Noi așa îi ziceam: Raș.

Ribnikov se lăsă greu pe scaun și o bucată de vreme nu putu scoate un cuvînt.

— Și Solnțev era inginer de marină, murmură el în cele din urmă, și se aplecă din nou spre negru.

— Cum a ajuns el în Orașul Subteran?

— Cine? Raș? Ca toți ceilalți, răspunse negrul. Întîi a căzut prizonier, apoi... în Orașul Subteran...

— Nu l-ai auzit cumva rostind numele de Leonid Ivanovici Solnțev? Nu ți-a povestit niciodată despre un submarin sovietic „Delfin"?

---

* Tentă — pînză groasă întinsă pe bordul vaselor, pentru a apăra de soare și de ploaie.

cpsf.info

Negrul se gîndi cîteva clipe, apoi dădu trist din mîini:
— Nu. Niciodată n-a vorbit nimic despre trecutul lui.

„SVIETOLIOT"

Preşedintele îşi înălţă capul cărunt şi se uită peste ochelari la cel care intrase. Era un om tînăr, aproape înalt, îmbrăcat în haine gri. Clipind puţin din ochi, tînărul privi pe rînd la cei adunaţi în jurul mesei lungi.

— Poftiţi, staţi aici, îi arătă preşedintele un scaun în faţa lui, şi după ce tînărul luă loc, îl prezentă adunării: Lev Leonidovici Solnţev... Poftim, tovarăşe Solnţev, vă ascultăm.

Tînărul scoase din servietă o mapă cu planuri şi coli de hîrtie pline de coloane cu cifre şi începu pe un ton hotărît:

— Deoarece consiliul tehnic cunoaşte căile de rezolvare a problemei ce ne stă în faţă, precum şi toate calculele şi desenele, îmi voi îngădui să mă opresc la concluziile definitive ale lucrării noastre. Aşadar, ce e „Svietoliotul"? După cum ştiţi, e o maşină care se poate deplasa cu o viteză neatinsă pînă astăzi. Plafonul lui este mai înalt decît al tuturor avioanelor existente. Dar în acelaşi timp el se poate cufunda sub apă pînă la o adîncime de două ori mai mare decît adîncimea atinsă de cel mai perfecţionat submarin. „Svietoliot" poate urca pînă în stratosferă şi poate coborî pînă în fundul oceanului. Poate — de asemenea — să lunece pe gheaţă şi să alerge prin păşire pe nisip... Pe scurt, pentru „Svietoliot" nu există spaţii inaccesibile. E o maşină de transport ideală.

Preşedintele — profesorul Irinin — îl privea pe tînărul savant cînd prin sticlele ochelarilor, cînd peste ochelari, dînd aprobator din cap şi ciocănind cu creionul în palma mîinii stîngi.

— Foarte bine... Mai departe!

— Şi totuşi „Svietoliotul" nu poate fi socotit ca o invenţie. În orice caz, noi, cei care am lucrat la această maşină, nu ne socotim inventatori. N-am făcut altceva decît să îmbinăm o serie de elemente cunoscute în tehnică. Singurul element nou în construcţia acestei maşini de transport cu totul neobişnuite este aparatul electronic — inima motorului nostru cu reacţie.

— În ce constă acest aparat? întrebă preşedintele.

— Să ne închipuim o pasăre care ar trebui să poarte atîrnată de gît o traistă cu rezerva de provizii... să zicem pentru douăzeci de zile. Cît de departe ar putea să zboare această pasăre? Ei bine, în situaţia aceasta se găsesc astăzi toate maşinile de transport existente. Chiar şi cel mai modern avion e nevoit să poarte cu sine o rezervă de combustibil cu atît mai mare cu cît se depărtează mai mult de bază. În acest fel, o mare parte din energie se consumă pentru transportul combustibilului. Iată de ce imperialiştii caută prin toate mijloacele să-şi asigure baze maritime şi aerodroame oriunde pot. De aceea pun mîna pe teritorii străine...

Observînd că Irinin îi şopteşte ceva vecinului din dreapta, Solnţev rosti energic:

— Știu că toate aceste adevăruri sînt cunoscute. Eu le amintesc totuși pentru a argumenta ideea noastră tehnică. Uniunea Sovietică duce o luptă neobosită pentru pace. Dar de zburat noi trebuie să zburăm mai departe, mai sus și mai repede decît toți! Și știința sovietică a rezolvat această problemă.

— În ce fel? întrebă Irinin.

— Pînă în prezent, toți constructorii căutau rezolvarea acestei probleme printr-o profilare aerodinamică ideală a navei de zbor ori prin mărirea puterii motorului; căutau, cu alte cuvinte, să obțină un randament maxim... Mergeau pe calea pe care eu aș numi-o „principiul gabariților de schimb". Astfel s-a ajuns la aripi amovibile, tren de aterizaj escamotabil, elice cu pas variabil, blocarea elicei etc. Nici noi n-am renunțat la ele. După cum am mai spus, am ținut seamă de tot ce s-a folosit cu succes înaintea noastră. Atenția principală însă ne-am îndreptat-o asupra problemei combustibilului. Să eliberăm pasărea de povara traistei atîrnate de gît! Avionul modern ar trebui să folosească un combustibil care să nu-i răpească din forța ascensională.

— Just! îl susținu Irinin.

— Și l-am găsit! declară Solnțev ridicînd mîna, acest combustibil este electronitul! Anumite „somități în materie" au susținut că în zadar întreprindem cercetări în această direcție... că în zadar căutăm. Noi însă am căutat și am găsit... Cum am izbutit, vă este cunoscut din proiect. Solnțev puse mîna pe mapa cu desene și calcule. Un kilogram din această substanță dă mai multă energie decît patru tone de cea mai bună benzină.

În sală lumea începu să se agite, să șușotească. Cineva care ședea la celălalt capăt al mesei exclamă ironic:

— Vasăzică „perpetuum mobile"! Fantezia lui Jules Verne. Si să mai zică cineva că astăzi nu se întîmplă minuni!

Irinin bătu cu creionul în masă.

— Continuați, Lev Leonidovici.

— Nu e nici perpetuum mobile și nici o fantezie julverneană! replică supărat Solnțev. „Svietoliotul" există! Încă înainte de a fi fost aprobat proiectul nostru, noi am construit un prototip. Poftim, iată procesul-verbal al comisiei guvernamentale de recepție. Am și făcut primele zboruri de încercare. Acum trebuie rezolvată problema producției în serie a noilor mașini, a construirii unor întreprinderi speciale pentru fabricarea motoarelor electronice. Pentru aceasta trebuie făcut un rodaj serios. „Svietoliotul" trebuie încercat în condițiile cele mai grele care există pe pămînt. De aceea vă rog să-mi îngăduiți să plec cu „Svietoliotul" spre nord, spre Pol. Numai în condițiile arctice va arăta „Svietoliotul" tot ce poate.

În sală se iscă din nou rumoare. De data asta însă, rumoarea era o mărturie că cererea lui Solnțev a fost primită favorabil. Scepticul care adineauri rostise ironic numele lui Jules Verne sări deodată în picioare și începu să aplaude grăbit. Irinin ridică mîna.

În liniștea care se lăsă, vocea lui răsună solemn:

— Lev Leonidovici, îngăduie-mi să te felicit din toată inima pentru rezolvarea acestei grele și nobile probleme... În

cpsf.info

numele Consiliului tehnic superior îţi exprim mulţumirile mele! Şi strînse puternic mîna tînărului savant.

Toţi cei prezenţi îl înconjurară pe Solnţev. Din toate părţile i se întindeau mîini. Tînărul constructor abia prididea să le răspundă celor care îl felicitau.

— Lasă aici calculele şi documentaţia, Lev Leonidovici, îi spuse Irinin. În cîteva zile, Consiliul tehnic îşi va da avizul, care, nu mă îndoiesc, va fi favorabil, pentru încercarea maşinii dumneavoastră în condiţiile Arcticii. Vei primi încunoştiinţarea la timp.

Condus de priviri prieteneşti şi de strîngeri de mînă, Solnţev părăsi sala şedinţelor.

În vestibul îl aştepta soţia lui, Nadejda Alexeevna, şi *constructorul-şef al biroului, cel mai apropiat ajutor al său*, inginerul Fiodorov. Cînd Solnţev apăru în uşă, amîndoi se repeziră la el.

— Ei, ce se aude? întrebă Nadea.

— Totul e în regulă, răspunse Solnţev. Cred că în curînd vom primi aprobarea.

— Le-ai spus că maşina există? întrebă şi Fiodorov.

— Da, răspunse Solnţev dus pe gînduri. Numai un lucru mă nelinişteşte: nici unul dintre noi nu cunoaşte bine Arctica. Un asemenea om ne-ar fi neapărat necesar...

...Lev trecu în biroul lui, aprinse lumina şi se aşeză în faţa masivei mese de scris. Această masă era singurul lucru care-l însoţise la trecerea lui din lumea copilăriei în lumea creatoare şi severă a maturităţii. Era masa de scris a tatălui său... Lev ridică ochii spre portretul aşezat pe masă. Un vîrstnic ofiţer de marină, cu faţa uscăţivă, energică, îl privea fix în ochi. Ce mîndru ar fi fost tatăl său de el dacă ar mai fi trăit!

Solnţev începu să-şi controleze poşta.

Nadea intră şi-i puse pe masă o ceaşcă cu cafea şi o farfurie cu sandvişuri.

— Iar ai să lucrezi pînă în zori?

— Nu, nu cred... Tu culcă-te, draga mea. Numai să citesc scrisorile.

— Atunci rămîn lîngă tine.

Nadea se aşeză pe divan, îşi trase picioarele sub ea şi deschise o carte. În odaie era linişte. Numai ceasul de masă bătea molcom, amintind întrucîtva ţîrîitul greierului.

Deodată Solnţev exclamă cu bucurie:

— Asta-i bună!... Ne plîngem că n-avem un cunoscător al Nordului şi iată, ca să-mi dea parcă peste nas, unul dintre cei mai buni fii ai Arcticei îmi scrie. Cum am putut eu să uit de Ribnikov.

Îi întinse soţiei *telegrama primită*.

„Marea Barentz. De pe bordul spărgătorului de gheaţă «Dniepr», 27 iunie 19... Săptămîna viitoare ne întîlnim Murmansk! Plecăm Peninsula Pescarilor. Ribnikov."

Nadea ridică privirea spre soţul ei. Lev se uita trist la *portretul de pe masă*.

— Pregătirile poate să le facă şi Fiodorov singur. Între timp tu poţi să pleci spre Peninsula Pescarilor.

cpsf.info

Solnțev clătină din cap.

— O să trecem pe-acolo cu „Svietoliotul". Nu asta-i problema. Dar cu Ribnikov trebuie neapărat să mă întîlnesc. Am să-l conving să plece cu noi... Vrei, te rog, să dai o telegramă prin telefon? „Marea Barentz, spărgătorul de gheață «Dniepr», Ribnikov. Te așteptăm Murmansk. Solnțev."

SPRE MOSCOVA

Niciodată nu i s-a întîmplat lui Sima Maslennikov, radiotelegrafistul de pe vasul „Dniepr", să lucreze atît de mult și așa de încordat. De n-ar fi fost un bun specialist, n-ar fi izbutit în ruptul capului s-o scoată la capăt. Iureșul a început în noaptea aceea de pomină, cînd cea dintîi telegramă cifrată de 2.000 de cuvinte, conținînd expunerea amănunțită a celor povestite de Harry Gould, pornise spre Moscova. De atunci Sima nu mai are liniște: întrebări după întrebări, răspuns după răspuns... Și toate trebuie cifrate, descifrate... Spărgătorul de gheață nu are o persoană care să se ocupe anume cu cifrarea, așa că Sima este nevoit să se ocupe tot el și de acest lucru. Asta pe lîngă faptul că pe linie socială mai are și alte atribuții; conduce cercul de artiști-amatori, este dirijorul orchestrei, consultant la cercul de radioamatori... Și unde mai pui că, în afară de toate astea, el lucrează în mod absolut secret la un nou model de aparat de radio.

Sima recepționează numai după auz o radiotelegramă și notează conținutul într-un caiet:

„Marea Barentz, spărgătorul de gheață «Dniepr», Ribnikov. Te așteptăm Murmansk. Solnțev."

Ca de obicei, Ribnikov se găsește pe puntea de comandă. Zona ghețurilor a rămas de mult în urmă, „Dniepr" înaintează pe apa curată cu o viteză de 18 noduri, așa că trebuie să fie cu ochii în patru. Marea ascunde încă multe mine plutitoare. Au trecut atîția ani de la sfîrșitul războiului, și totuși pînă azi curenții apei duc mereu mine unde nu te-aștepți. Nu ești atent, o pățești.

În cîmpul vizual al binoclului sclipesc încrețiturile apei. Pe valuri, la vreo trei-patru kilometri depărtare, parcă ar pluti un buștean. Dar nu e nici un buștean, ci un cîrd de eideri... Aceste simple păsări țin alinierea ca niște adevărați infanteriști.

Departe, la orizont, contopindu-se cu norii, strălucesc piscuri scăldate în soare. Este Scandinavia. Dacă te-ai urca pe pasarelă și te-ai uita cu un binoclu puternic, ai putea să vezi și munții noștri de pe Peninsula Kola. Mîine sîntem la Murmansk.

— Tovarășe secund, îmi permiteți?

Pe treptele scării urca matrozul de veghe.

— O telegramă pentru dumneavoastră.

Ribnikov citi și zîmbi cu bucurie. Mîine îl va săruta pe Levușka, cel care pe timpuri îl trăgea de mustăți. Probabil că vine cu soția. De aia scrie, desigur, „Te așteptăm. Solnțev". Oare ce fel de nevastă și-a ales? În sfîrșit, va sosi și ziua

cps.info

cînd vor vizita Peninsula Pescarilor! Rămășițele pămîntești ale lui Leonid Solnțev se odihnesc probabil acolo. Ribnikov își va rosti ultimul „salut" adresat celui mai bun prieten al lui, iar Lev va lăcrima la mormîntul tatălui...

Cineva îl strigă pe Ribnikov:

— Tovarășe ofițer de cart! Pot să vin pînă la dumneavoastră?

Ribnikov se apleacă peste balustradă:

— A, dumneata ești, mister Gould? Poftim, urcă...

În cele trei zile de cînd era pe spărgătorul de gheață, Harry Gould se îndreptase frumușel.

— O, dar arăți foarte bine! îl lăudă Ribnikov.

— Da, mulțumesc. Mă simt minunat și mi-am revenit în puteri. Aș vrea însă cît mai curînd să ne întoarcem acolo, să-i salvăm pe cei din Orașul Subteran. Se chinuiesc bieții oameni, fără nici o nădejde. Ei sînt siguri că Harry s-a înecat. Iar Harry, iată-l pe un vas sovietic. Am o mare rugăminte la dumneavoastră. Pot să ascult la radio emisiunea Moniei? Știu că acolo s-au petrecut mari schimbări... S-aude că-i mai rău ca înainte.

— Spune-i lui Sima Maslennikov, că ți-am dat voie.

Harry bătu timid în ușa radiotelegrafistului, care nu-și mai vedea capul de altă treabă. Pe oricare altul, Sima l-ar fi refuzat, dar cum era să refuze un om care și-a petrecut cîțiva ani din viață sub pămînt!

După ce puse la punct al doilea aparat de radiorecepție, cel de rezervă, Sima îi dădu casca lui Harry și își văzu de treabă.

Expresia feței măslinii se schimba mereu. Harry ba strîngea pumnii, ba își frămînta degetele nervos. Se transmitea tocmai un discurs al lui Jerom Blatt, un renumit obscurantist, organizatorul a mai multor pogromuri împotriva negrilor și unul din căpeteniile legiunii moniene. Blatt cerea interzicerea partidelor progresiste din Monia, striga că însuși dumnezeu i-a făcut responsabili pe monieni de soarta omenirii și că, prin urmare, Monia trebuie să conducă cu mînă fermă întregul glob pămîntesc. Harry nu mai putu să rabde și, înjurînd în sinea lui, ieși din cabină. Ce noroc pe el că a nimerit pe un vas sovietic, pe vasul țării celui mai bun prieten al lui — Ras! Acum o să afle toată lumea despre Orașul Subteran.

— Mister Gould, se auzi o voce sonoră, pe dumneavoastră vă căutam!

— A, tovarășa supercargă. Sînt la ordinele dumneavoastră. Un cuvînt, și fac tot ce îmi cereți.

— Vă caută Vasilii Ivanovici, micimanul*. Vrea să vă încerce hainele... Știți, ne-am gîndit să vă facem haine... cum putem și noi... că la magazie n-am găsit măsură așa mare. Am lucrat în colectiv. Solodovnikov, marinarul de covertă, o să vă probeze hainele, că a fost înainte croitor; Vasilii Ivanovici, specialist în geometrie, a făcut tiparele, iar eu — eu fac butoniere, însăilez căptușeala... Dar vorba-i că veți avea haine Mîine dimineață sîntem la Murmansk.

---

* Micimanul — grad marinăresc echivalent plutonierului.

cpsf.info

— Nu știu *cum să vă mulțumesc*, dragii mei prieteni! exclamă Harry. *Minunați oameni!*

...La două iulie, ora șase dimineața, renumitul spărgător de gheață „Dniepr" apăru la orizont. Locuitorii Murmanskului îl recunoscură după *cele două hornuri mari* vopsite în galben și după forma vasului, care seamănă cu un gigantic fier de călcat. Toate vasele care se găseau în radă îl salutară pe tovarășul lor sunînd sirenele. Corul discordant al gîtlejelor metalice ținu cîteva minute bune. La rîndul lui, cu glasu-i puternic, „Dniepr" salută portul sovietic.

De pe mal, sute de binocluri urmăreau apropierea vasului, iar de pe spărgătorul de gheață zeci de priviri cătau cu nerăbdare să-i revadă pe cei dragi, rude și prieteni, dar toți, fără excepție, se bucurau că vor pune piciorul pe pămînt.

Ribnikov îl recunoscu încă de departe pe fiul celui mai bun prieten al său. Dar iată că șalupa portului cu autoritățile maritime vine în întîmpinarea lor. De pe punte, Lev Solnțev și soția lui, amîndoi în costume albe, îi fac semn cu mîna.

Bătrînul *marinar nu mai are astîmpăr*. Șalupa se apropie de bord, și Ribnikov aleargă pe scară. Îl îmbrățișează pe tînărul Solnțev, îl sărută și apoi, fără multe mofturi, o sărută și pe Nadea.

— A, ai știut ce-alegi! Îmi pare bine, îmi pare foarte bine... Acum să vi-l prezint pe *tînărul* nostru prieten Harry Gould. A fugit din Orașul Subteran... Am să-ți povestesc eu... Undeva în Arctica mai există și astăzi o ocnă fascistă. Am să te rog să-l iei pe Gould cu voi, la Moscova, să povestească acolo totul.

Leonid Solnțev începu să rîdă:

— Și pe dumneata, Ustin Petrovici, o să te luăm la Moscova. Ai făcut formele de concediu? Foarte bine. Vom pleca spre Peninsula Pescarilor direct din Moscova.

HARRY GOULD POVESTEȘTE

A doua zi, expresul îi ducea pe toți patru spre Moscova.

După ce se instalară în compartiment, Lev îl rugă pe *Harry să-i povestească despre* Orașul Subteran. Voia să știe totul pînă la cele mai mici amănunte.

Harry Gould începu să povestească, oprindu-se numai cînd i se stingea pipa sau cînd nu găsea cuvîntul rusesc potrivit.

— Raș m-a învățat să vorbesc rusește. Nu, nu în Orașul Subteran. Acolo rar cînd puteam schimba o vorbă. Nu ne lăsau nici să deschidem gura... M-a învățat mai înainte... Dar nu mă întrerupeți, că vă povestesc totul... Făceam războiul în Africa. Într-o zi am fost rănit. M-am trezit într-un spital german. Nu înțelegeam de ce nu m-au ucis, de ce nu m-au aruncat șacalilor. Apoi, într-o zi, vine un ofițer german, o maimuță de-a lui Goebbels, și-mi spune: Monia nu-i iubește pe negri, noi, nemții, vă iubim... intră în armata noastră! Dacă ești de acord, te facem bine, dacă nu — caput!... Am înțeles. Voiau să le servesc de momeală, să atrag alți negri după mine...

cpsf.info

— Pe Raş acolo l-ai cunoscut, în Africa? îl întrerupse Solnţev.

— A, nu! Dar dacă nu era Africa, nu l-aş fi cunoscut...

— Zi! Şi pe urmă?

— Pe urmă?... Totuşi nu m-au omorît. Ne-au îmbarcat pe mai mulţi pe un „Junkers" vechi şi ne-au trimis în Germania... Venise un ordin ca toţi cei sănătoşi şi voinici să fie adunaţi într-un detaşament special. În Germania ne-au băgat într-o baracă specială, cu gratii. La început eram numai cîţiva, apoi au început să sosească mereu alţi prizonieri. Şi toţi — oameni voinici. Au fost aduşi şi cîţiva mai slăbănogi, dar aceştia erau oameni de ştiinţă. Printre ei venise şi un rus — un inginer de marină. I-am spus Raş şi aşa i-a rămas numele. El m-a învăţat ruseşte. Am stat în lagăr vreo şase luni. Ne puneau să lucrăm în mine, apoi într-o zi ne-au dus în port, ne-au îmbarcat pe un vapor şi ne-au închis pe toţi în cală. Şi am pornit spre o destinaţie necunoscută.

— Nu ţi-a povestit rusul în ce împrejurări a căzut prizonier? îl întrerupse din nou Solnţev.

— Foarte puţin. Mi-a spus numai că l-au găsit fără cunoştinţă.

Ribnikov înţelegea ce se petrece în sufletul lui Lev.

— Ştii, mărturisi el în primul moment, şi eu m-am gîndit că acest Raş ar fi tatăl tău. Probabil pentru că „Delfin" a pierit în Arctica, destul de aproape de Oraşul Subteran. Dar Raş acela a fost în Germania...

— Da, da, în Germania..., confirmă Harry. La început nemţii l-au îngrijit... Mi-a spus o dată Raş... probabil voiau să afle ceva secrete de la el. Dar n-au aflat nimic şi l-au trimis în detaşamentul nostru. Este inginer foarte bun. Şi aşa ne-am întîlnit.

...În întuneric se distingeau vag contururile unor munţi înalţi.

— Prizonierii primiră poruncă să coboare direct de pe scara vasului în apă. La o mică adîncime sub apă se afla un fel de platformă. Vasul plecă, iar prizonierii rămaseră acolo, strînşi grămadă pe platformă. Apa rece le ajungea pînă la genunchi. Nimeni nu mişca: le era frică să nu alunece.

La un moment dat, apa începu să clocotească şi alături de prizonieri apăru turnul unui submarin. Capacul turnului se deschise, iar o voce, prin megafon, le porunci tuturor să intre în turn. Prizonierii erau neliniştiţi. Pe o scară slab luminată coborîră într-o cabină mare. Cînd cabina se umplu cu oameni pînă la refuz, cineva închise de sus capacul, şi Harry simţi că vasul începe să se cufunde. Urmară cîteva zdruncinături, ca şi cum vasul ar fi acostat lîngă un ponton submarin. În peretele cabinei se deschise o uşă, şi aceeaşi voce croncănitoare porunci ca toată lumea să iasă. Prizonierii se pomeniră într-un coridor lung de oţel, continuat cu un tunel săpat în rocă. De aici pătrunseră într-o peşteră mare, căreia nu i se vedea fundul. La lumina mai multor lămpi electrice, miile de stalactite reflectau o strălucire multicoloră. Trecură apoi un pod aruncat peste o prăpastie, în adîncimea căreia se auzea cum clocoteşte apa, şi se treziră într-o încăpere care semăna cu o rampă de mină. De

cpsf.info

acolo prizonierii coborîră cu un ascensor și fură introduși într-o încăpere mare cu pereții și podeaua de oțel.

În această încăpere, unde neîncetat vîjîiau ventilatoarele și unde o vie lumină electrică ardea necontenit, le era lor dat să-și petreacă zilele de-acum înainte. Pereții netezi de oțel aveau din loc în loc, la înălțimea unui om, niște ambrazuri înguste din care apăreau țevi de pistoale mitralieră.

Deodată megafonul răsună:

— Atențiune! Ordinul numărul unu. Ați sosit în Orașul Subteran ca să munciți. Va trăi numai acela care se va supune orbește. Pînă la deplina victorie a Germaniei în toată lumea, n-o să mai vedeți soarele. Singura cale spre soare este victoria armatei germane. Prin urmare e interesul vostru ca această victorie să fie cît mai apropiată. Sînteți obligați să uitați: în primul rînd *trecutul vostru, în al doilea rînd originea voastră,* în al treilea rînd naționalitatea voastră și în al patrulea rînd numele vostru. Sînteți obligați să munciți și numai să munciți. Munca vă va ține în viață. Căutați să nu vă îmbolnăviți, bolnavii n-au ce căuta aici... Fiecare este obligat să poarte de gît întotdeauna numărul pe care îl va primi. Cine va fi găsit fără număr va fi împușcat pe loc...

În podea se deschise o trapă dreptunghiulară, din care se ridică o lungă masă metalică. Pe această masă erau înșirate străchini cu o zeamă lungă și bucăți de pîine alături. Sub fiecare bucată de pîine se găsea o placă cu număr atîrnată de o sfoară. Puțin după aceea, din pereți apărură și niște paturi de fier. Prizonierii se așezară șovăitori: era prima lor masă în Orașul Subteran.

— Atîrnați numerele de gît, în așa fel ca să se vadă și apropiați-vă pe rînd de fereastră! porunci crainicul nevăzut în momentul cînd prizonierii terminară mîncarea.

O ferestruică pătrată se deschise în perete. Probabil că prizonierii erau fotografiați cu numerele pe gît, ca niște cîini. Harry Gould nimerise numărul 3.157, iar Raș — 4.369.

Harry, care încă din Germania căpătase o deosebită stimă pentru ofițerul sovietic, căuta să se țină cît mai aproape de el, să-l ia de exemplu și să-i ceară sfatul în toate.

Regimul crunt, insultele și batjocura, pe care le primeau de la supraveghetorul nevăzut, îi făcu pe mulți — în primele zile — să se gîndească la sinucidere. Și pe Harry îl păscu același gînd. Doar este om, nu o mașină sau un obiect! De acum n-o să mai muncească pentru fasciști, și n-au decît să-l împuște!...

Ofițerul rus, comunist, își puse calm numărul la gît și se lăsă fotografiat. Lui Harry chiar i se păru că Raș a zîmbit ușor în acel moment. Nu se poate ca un ofițer rus să se supună orbește. Înseamnă că știe el ceva, că are ceva de gînd...

— Mai tîrziu, cînd am izbutit să schimbăm în șoaptă cîteva cuvinte, Raș mi-a explicat:

— Nu, nu este îngăduit să murim. Moartea ar fi o dezertare. Pînă nu nimicim acest Oraș Subteran sau cel puțin pînă nu-i aflăm tainele, trebuie să ne ținem tare pe poziție.

Harry a înțeles.

...Lev Leonidovici ședea tăcut pe canapeaua vagonului

și, cu privirea ațintită în gol, asculta povestea misteriosului Oraș Subteran. Nadea se uita cînd la soțul ei, cînd la Harry, și după chipul ei expresiv se putea vedea cît de adînc o tulbură povestirea negrului.

Harry Gould se oprea mereu să caute vreun cuvînt care-i lipsea. Nimeni nu-i deranja. Compartimentul era încuiat, trenul gonea în noapte, iar ciocănitul ritmic al roților le mîngîia auzul ca o melodie.

Pentru a treia oară, Harry Gould își umplu pipa, trase fumul în piept și continuă:

— Raș nu-i ca toți ceilalți. Oh, nu! El nu și-a pierdut cumpătul. Credeam toți că nu mai există nici o salvare, el însă o întrezărea și o aștepta. Avea ochi pătrunzători, vedea totul, înțelegea totul. Numai că nimeni nu știa acest lucru. Numai eu, care dormeam alături de el, știam totul. Toți dormeau cu capul pe fier — e groaznic! Noi doi însă dormeam bine: jumătate din noapte dormeam eu cu capul pe umărul lui, cealaltă jumătate dormea el pe umărul meu.

În fiecare dimineață, același glas ne scula prin radio: „Ieșiți la lucru!". Dar nu-ți venea să te duci. Toată lumea era somnoroasă, bolnavă, nimeni nu se odihnea îndeajuns. Afurisitul de glas îți poruncea cu neîndurare, automatele te pîndeau din ambrazuri — trebuia să mergi... Toți murdari, nebărbieriți, ca niște animale: de spălat — n-aveam cu ce, de bărbierit — nu ne dădeau voie. O dată pe săptămînă, toate hainele le puneam pe masă. Masa cobora, și noi așteptam. Acolo jos zdrențele noastre erau băgate la etuvă și ni le trimiteau pe aceeași cale înapoi. Mai primeam și un fel de lichid cu miros urît, iar glasul supraveghetorului nevăzut ne poruncea să ne frecăm cu el. Se temeau cîinii să nu izbucnească vreo epidemie!... Vicleană născocire: peste tot ne pîndeau paznici, dar noi nu vedeam pe nimeni. Nimeni nu te conducea, nimeni nu-ți arăta drumul, dar de mers, mergeai acolo unde voiau hitleriștii: unde trebuia să mergi, drumul ți-era deschis, pe unde ți-era interzis să treci, dădeai peste panouri blindate, din dosul cărora te pîndeau mitraliere. În mină la fel, lucram fără nici o pază, iar dacă cineva scotea vreun cuvînt, imediat auzeam la megafon: „Numărul cutare, lasă vorba. Primul avertisment". Asta era foarte grav; la al treilea avertisment, glasul spunea: „Numărul cutare rămîne aici". Omul rămînea în mină și nu-l mai vedeam și nimeni nu știa unde dispărea...

Raș era mecanicul minei: cînd se strica vreo mașină, el trebuia s-o repare. Repara de minune orice, dar nu știu cum se făcea că din ce repara tot mai multe erau de reparat. De la el învățam tot mai mulți, cum trebuie să te prefaci că muncești din răsputeri. Lucram la rocă, cu perforatoarele. Nu stăteam o clipă, dar treaba mergea ca melcul. Seara ne întorceam în încăperea noastră. De la o vreme însă, cînd veneam dimineața în mină, găseam toată roca dinamitată, iar vagonetele așteptau doar să fie încărcate. Nu știam cine dinamita roca.

Lumina electrică ardea tot timpul și era atît de puternică, încît te dureau ochii. Nu știai dacă era zi sau noapte. Nimeni nu-și dădea seama de cînd eram acolo, sub pămînt. Într-o

cpsf.info

zi, după ce ne-am culcat, Raş mi-a şoptit: „Mîine e 1 aprilie, începe primăvara... Sîntem de trei sute şaptesprezece zile în Oraşul Subteran". „De unde ştii?" — îl întreb. Raş îmi răspunde: „De cîte ori mergem la odihnă, trag o liniuţă pe placa de la gît. Aşa ştiu de cîte zile sîntem aici". Vi se pare că nimic nu putea să fie mai simplu. Acolo însă toţi îşi pierduseră capul în aşa hal, încît nimănui nu-i trecuse prin gînd să ţină socoteala zilelor. Numai rusul nu şi-a pierdut cumpătul. Din zi în zi, situaţia se înrăutăţea. Mureau bieţii oameni pe capete. Mulţi au înnebunit. Într-o dimineaţă, la deşteptare, un englez a început să strige ceva de neînţeles şi să se bată cu capul de pereţi. Noi am plecat cu toţii la lucru, iar glasul de la megafon a dat ordin ca omul să rămînă. Nu l-am mai văzut... Nici n-aş fi rezistat dacă nu-l aveam alături pe Raş! El m-a salvat pe mine, i-a salvat şi pe alţii ca mine. „Ţin-te tare şi fii gata! — era vorba lui. Pregăteşte-te!" Iar mai tîrziu ne-a spus şi cum să ne pregătim...

Uneori, o dată cu cina, primeam în căni o băutură cu miros foarte neplăcut... Glasul poruncea: „Beţi!". Acesta era tratamentul lor medical. Mulţi dintre ai noştri erau bolnavi: începuseră să li se clatine dinţii şi să-i doară gingiile. Curînd mulţi au rămas fără dinţi. Oamenii abia puteau să se mişte. Cine nu mai putea să meargă la lucru şi rămînea în cameră dispărea fără urme. Într-o zi, Raş mi-a şoptit: „Harry, noi ne găsim în Arctica, pe o insulă mare. Iar băutura care ni se dă este o infuzie de răşinoase contra scorbutului".

— Arctica este atît de mare! îl întrerupse emoţionat Lev. Pe ce insulă? De unde venea „Mafusail"?

— Noi l-am întîlnit la vest de Insula Mare, spuse Ribnikov. Ocolea gheţurile îngrămădite lîngă această insulă. Şi l-am mai întîlnit şi altă dată, ceva mai la nord. S-ar putea să existe pe acolo o insulă necunoscută...

— Şi eu cred tot aşa, reluă Harry. Cînd eram pe „Mafusail" auzeam cum vasul loveşte sloiurile de gheaţă. Şi Raş bănuia că ne aflam undeva la nord-vest de Insula Mare. A vorbit chiar despre asta cu Eric Paulsen. Paulsen era un savant norvegian care a venit o dată cu noi în Oraşul Subteran... E un om mărunt, slab şi sfrijit. Credeam că o să se prăpădească. Dar era curajos şi s-a ţinut bine, pînă ce, într-o zi, l-au luat de lîngă noi. Credeam că i-au făcut de petrecanie, pentru că vorbea tare, şi o dată, cînd glasul de la megafon l-a prevenit, nu i-a fost frică şi a început să rîdă.

Raş s-a gîndit mult cum să poată vorbi cu oamenii fără să-l audă paznicii. Şi a găsit: am început să vorbim după un cod special. Ne-a învăţat să vorbim cu ochii: închizi ba un ochi, ba altul. Punct-liniuţă... Începea masa, toată lumea în jurul mesei. Rusul mînca din zeama aceea lungă, ochii lui însă — cînd unul, cînd celălalt — se închideau, şi cine trebuia să înţeleagă, înţelegea: liniuţă, punct, trei puncte... Ne şi organizasem un cerc al nostru: căpitanul francez Morot, englezul Blaind, polonezul Iankovski. Ştia Raş să-i unească pe oameni pentru cauza comună!

Prima problemă a lui Raş era să ajungă să-i cunoască bine pe oameni. Treaba asta însă se dovedi tare grea. Erau

cpsf.info

toţi speriaţi, să te apropii de ei şi să le vorbeşti nu era chip, de codul nostru nu ştiau nimic... Raş însă era un om cu multă răbdare... foarte perseverent. Încetul cu încetul, îi învăţă pe toţi codul nostru şi izbuti să le cîştige încrederea. După un an, încăperea noastră era ca o companie. Paznicii nu bănuiau nimic. Dar şi noi aveam grijă să nu ne dăm de gol. Eram tăcuţi şi liniştiţi ca întotdeauna. Ehei, asta era mare lucru! Fără asta oamenii ar fi înnebunit, s-ar fi îndobitocit...

Pregăteam şi arme... O piatră ascuţită ori cu o muchie ca de topor, o cheie de piuliţe stricată, astea ne erau armele. Le adunam şi le ascundeam în mină, în locuri retrase. În dormitor n-aveam unde le ascunde — numai fier peste tot, nici o crăpătură, iar paturile şi masa apăreau şi dispăreau automat, la anumite ore.

Astfel am început noi să pregătim războiul din Oraşul Subteran. Raş spunea: „Dacă vreunul dintre noi izbuteşte să fugă, să meargă şi să anunţe omenirea întreagă despre Oraşul Subteran". Oh, nu vă închipuiţi cîte îi datorez lui Raş! Luminată minte! El m-a îndemnat să fug de acolo. Spunea: „Dacă izbuteşti să fugi, caută să ajungi cît mai repede în U.R.S.S. şi povesteşte acolo totul." Ce noroc că am zărit pavilionul roşu de pe „Dniepr"!

HARRY GOULD EVADEAZĂ DIN ORAŞUL SUBTERAN

Intr-o zi, mersul uniform al vieţii din Oraşul Subteran s-a tulburat brusc. Întîi a fost redusă simţitor raţia zilnică de mîncare. Lumina electrică era mai palidă. Apoi într-o dimineaţă nu s-a mai deschis uşa dormitorului de oţel, prin care prizonierii se duceau zilnic la lucru. Şi mai multe zile după aceea la fel. Chiar şi oamenii chinuiţi de munca istovitoare începuseră să fie neliniştiţi: „De ce oare nu ne mai trimit la lucru?"

Apoi, într-o bună zi, becurile electrice care nu încetaseră să ardă timp de ani de zile se stinseră brusc. Părea că a venit sfîrşitul lumii. Incăperea de oţel se cufundă într-o beznă de nepătruns.

...O voce tremurătoare se auzi la megafon:

— Voi, cei fără nume, păstraţi-vă...

În acel moment se auzi o explozie asurzitoare, altfel decît exploziile cu care se spărgea roca. Deţinuţii căzură jos, pe podea. Încăperea de oţel hăuli ca o uriaşă cameră de rezonanţă. Oamenii îşi astupau urechile... Deodată se auzi susurul unei ape, undeva foarte aproape. Raş începu să pipăie peretele de oţel, şi, găsind o ambrazură, strigă fără să se teamă de gloanţe:

— Deschideţi! Ne inundă!

Dar nu răspunse nimeni. Paznicii dispăruseră.

Atunci prizonierii se năpustiră spre uşă. Alergau, se îmbrînceau, strivindu-se unii pe alţii. Dar oţelul neted nu ceda, iar apa creştea mereu. Ajunse curînd pînă la paturi...

Rusul, ducîndu-şi mîinile la gură, strigă din răsputeri:

cpsf.info

— Toată lumea sus pe paturi! Urcați mai mulți aici, lingă mine!

Mulțimea îl ascultă. Trei sute de oameni prin întuneric se urcară în picioare pe paturi. Nemaițiind greutatea, unul din paturi se frînse. Smulgînd o bară din el și mînuind-o ca pe un berbec, izbiră puternic în ușă. Dar după primele lovituri care răsunară în întreaga subterană cu un vuiet de alarmă, se aprinse din nou lumina, și megafonul anunță:

— Prizonieri, păstrați-vă calmul...

Vocea era necunoscută, nu semăna deloc cu cea din trecut.

— Avînd împuterniciri depline, preiau conducerea Orașului Subteran. Eu răspund pentru ordine și disciplină, precum și pentru nivelul producției. Cine va munci cu conștiinciozitate poate spera la recăpătarea numelui său, a demnității sale umane, iar cu timpul și a libertății. Cine va îndrăzni să se opună va fi trimis înaintea curții marțiale, care îi va pedepsi pe vinovați după toate rigorile legilor din timp de război, mergînd pînă la împușcare.

Crainicul amuți și prizonierii văzură din nou în ambrasuri țevile pistoalelor automate. În dosul pereților de oțel se auzi pocnetul închizătoarelor.

În acest timp, apa se retrase încetul cu încetul, absorbită de pompele care începuseră să funcționeze.

Glasul din megafon răcni:

— Să treacă fiecare la locul lui!

Dar prizonierii nu mai puteau sta liniștiți.

— Libertate sau moarte!

Ei începură din nou să lovească în ușă cu bucata de fier ruptă din pat.

Pistoalele tăceau și acest fapt le dădea prizonierilor și mai mult curaj.

Deodată paturile începură să se retragă, intrînd în pereți, și masa se trase în fund. Cînd se ridică iarăși, pe ea stătea în picioare un om cu părul roșu și cu o mutră trufașă. Încrucișîndu-și brațele pe piept, cu un zîmbet batjocoritor pe buze, el îi examină pe deținuții care-l înconjurau. Mulți se năpustiră spre masă, să-l ia pe neobrăzat în pumni, dar roșcovanul ridică liniștit mîna și spuse:

— Fiți cuminți, băieți! Dacă mă omorîți, nu mai ieșiți niciodată de aici.

Vorbea englezește însă cu un pronunțat accent nemțesc.

— Vrem libertate! strigară mai mulți din toate părțile. Vom distruge această închisoare. Libertate!

Roșcovanul se arătă cu degetul și izbucni în rîs.

— Păi ce sînt eu dacă nu un vestitor al libertății? Permiteți-mi, băieți, să mă prezint: Johnny Norocosul, cetățean cu drepturi depline al unei mari țări ultrademocrate. Am primit însărcinarea să iau cunoștință de felul vostru de trai și să pregătesc totul pentru eliberarea voastră. În ziua cînd se va încheia pacea, veți pleca toți spre casele voastre... Începem chiar azi recensămîntul. Veți căpăta niște chestionare. Le completați, ca să știm numele și domiciliul fiecăruia... și drum bun! Pînă la încheierea păcii, însă, va trebui să munciți puțin... Ca să vă treacă timpul.

Cuvintele acestui pehlivan produseră o impresie uluitoare. Unii, în simplitatea lor, nu mai puteau de bucurie: „Ura, libertate!"; alții, revoltați, cu ochii sclipind de mînie, se apropiară de noul temnicer:

— Cît timp o să ne mai chinuim aici? Cerem libertate! Nu mai rămînem nici o zi!...

Surîsul de pe fața roșcovanului se lăți și mai mult. El dădu cu nepăsare din umeri și le zvîrli cu dispreț în obraz:

— Și ce credeți că mă speriați?... Cu cît strigați mai mult cu atît mai tîrziu veți fi liberi...

Poate că nu mai ieșea viu de acolo dacă în acel moment n-ar fi început să cadă din toate ambrazurile coli de hîrtie strînse sul — desigur chestionarele. Prizonierii se năpustiră să le prindă și roșcovanul trecu liniștit prin mulțime; ușa se deschise larg în fața lui. Cîte cineva mai putu să zărească în coridor mai mulți paznici înarmați.

Profitînd de învălmășeala care se produsese în cameră, rusul avu timp să schimbe cîteva fraze cu Harry, Blaind și Morot.

— Trebuie să ne menținem pe poziție, zise el. Orice s-ar întîmpla, noi trebuie să luptăm și să obținem libertatea!

În acel moment, prin megafon, fură chemați mai mulți prizonieri. Printre cei strigați se afla și Harry.

Se deschise ușa. Harry n-avu timp să-și ia măcar din privire rămas bun de la Raș, și ușa se închise imediat la loc. Un ascensor îi ridică pe cei zece deținuți în orizontul de sus și ei porniră în sens invers pe același drum pe care acum cîțiva ani au fost aduși aici, în închisoarea lor de oțel. Ascensorul îi urcă la suprafața golfului.

Iată țărmul abrupt și stîncos. Ghețarii străluceau... în soare. Harry vedea iarăși lumina zilei, soarele! Îl dureau ochii, dar el începu să plîngă de bucurie.

În golf se afla un mare vas transatlantic. Urcați în bărci, deținuții ajunseră la vapor și acolo li se porunci să urce pe covertă. Trebuiau să încarce în cală niște lăzi mari și grele. Cîțiva paznici înarmați îi supravegheau.

Cînd șeful paznicilor ordonă încetarea lucrului și prizonierii fură îmbrînciți spre scară, Harry se prefăcu că s-a împiedicat și căzu în apă.

În timp ce-l căutau la babord, el înotă pe sub vapor, se cățără pe scara din dreapta pînă pe covertă și se ascunse în cea dintîi barcă de salvare. Sub pînza de cort nu-l vedea nimeni și era relativ cald.

Dacă n-ar fi fost întîlnirea cu „Dniepr", probabil că ar fi murit de foame. El însă prefera moartea decît să se întoarcă în ocna subterană...

— Și uite-așa am izbutit să fug, spuse el umplîndu-și din nou pipa. Iar după cîteva momente de tăcere, continuă deodată foarte hotărît: Nu mă mai întorc în Monia... Spuneți-mi, țara voastră m-ar primi oare?

ACȚIUNEA IA O ÎNTORSĂTURĂ NEAȘTEPTATĂ

Tot drumul, Lev se gîndi la misteriosul Oraș Subteran. Cum de au reușit hitleriștii să ocupe o insulă în Arctica? Și unde o fi. această insulă? Poate că e vreo insuliță pierdută în largul Oceanului Nordic și necunoscută de nimeni. Dacă obține îngăduința să încerce „Svietoliotul" în Arctica, o să caute această insulă. Poate i se ivește prilejul să-i ajute pe cei închiși în subterane... Dar un lucru e tare ciudat: un vas sub pavilionul Moniei — o țară care se intitulează democratică — vizitează această insulă, transportă de acolo ceva, iar omenirea nu știe nimic despre acest oraș subteran, despre atîția foști soldați ai armatelor care au înfrînt Germania hitleristă și care suferă acolo de ani de zile. Cum s-ar putea explica asta? Acolo se ascunde o taină criminală.

În timpul încercării „Svietoliotului" va cerceta cu cea mai mare atenție, această parte a Oceanului Nordic.

...La Moscova îl așteptau pe Lev sute de treburi. Echiparea definitivă a „Svietoliotului" îi cerea mult timp. După primele încercări, a trebuit să facă unele perfecționări și să pună la punct cîteva aparate...

Spre mijlocul lunii iulie, partea tehnică a expediției era asigurată. Cu atît mai neplăcute erau întîrzierile de ordin organizatoric. Trecuseră zece zile de la întoarcerea lui Solnțev din Murmansk și problema trimiterii „Svietoliotului" în Arctica încă nu era rezolvată. Toți se arătau dispuși să-i dea tot concursul tînărului savant, nimeni însă nu-i înțelegea graba.

Într-o seară, în biroul lui răsună telefonul. Ribnikov ridică receptorul:

— Alo! Da... Pe cine? A...aa... Cine întreabă?

Deodată mîna care ținea receptorul tresări.

— Secretariatul? Înțeleg...

Cu un gest îl chemă pe Solnțev.

— Sînt la telefon, spuse Solnțev. Vă ascult... Am înțeles... Mîine dimineață voi discuta... Da, eu cred că acum mă vor înțelege... Mulțumesc, mulțumesc tovarășe... Vă sînt foarte recunoscător...

Lev puse receptorul la loc și dintr-o singură săritură ajunse lîngă Nadea, o ridică și o învîrti în jurul lui:

— Ura! Zburăm! Totul e în ordine! Ura!

A doua zi dimineața, la direcția generală — unde de atîta vreme nu se putea lua o hotărîre în problema zborului — Solnțev fu primit cu brațele deschise. Directorul general îl pofti în fotoliu și se așeză în fața lui.

— Cererea dumitale a fost rezolvată favorabil. Chiar dacă s-au ivit unele întîrzieri, te rugăm să nu ne-o iei în nume de rău: „Svietoliotul" este ceva nou, iar noi dorim să avem siguranța deplină în succesul său. Am studiat amănunțit toate posibilitățile mașinii dumitale și sîntem mulțumiți... Puteți acționa... Profesorul Nikita Galaktionovici Irinin vă va însoți ca reprezentant al Consiliului tehnic superior. Cred că n-aveți nimic de obiectat? Iar în ce privește echipajul expediției... am unele propuneri care, după părerea mea, nu vor provoca obiecții din partea dumitale. Prim-ajutor și asistent al dumitale

cpsf.info

o propun pe Nadejda Alekseevna Soln,eva... Ești de acord?
— Da, ea va fi al doilea conducător și va îndeplini și funcția de meteorolog.
— Apoi Harry Gould, pentru care ai intervenit atîta. Apropo, a căpătat cetățenia sovietică... Știai? Așa... Ustin Petrovici Rîbnikov, ofițer de marină, care cunoaște bine Arctica. Cred că n-am greșit? După cum vezi, nu există divergențe...
Deodată cineva bătu în ușă. Intră un tînăr cu fața inteligentă și puțin obosită. Era secretarul ministrului.
— După dumneata am venit, i se adresă tînărul. Vă așteaptă tovarășul ministru...
Un minut mai tîrziu, Solnțev fu introdus în cabinet. Ministrul îl măsură pe Lev cu privirea peste ochelari și-l invită să ia loc.
— Regret că n-am putut să mă ocup pînă acum de problema dumitale, spuse el. Am fost plecat. Și acum, cîteva cuvinte în loc de instrucțiuni. Îi întinse lui Lev port-țigaretul. Ține minte! Dumneata ești șeful unei expediții științifice — sublinie el ultimul cuvînt — care are ca scop încercarea „Svietoliotului" în condiții arctice. Încercările le poți face în amîndouă sectoarele Arcticei. Am căpătat autorizația guvernului respectiv. Nu uita însă nici un moment că în sectorul vecin este instalată o mare bază navală a Moniei. De aceea orice mișcare a voastră va constitui obiectul unei supravegheri scrupuloase și mai curînd ostile. Evitați provocările! Nu dați prilej defăimătorilor să-și verse veninul. Dacă ei au nevoie de un țînțar pentru a face din el armăsar, nu li-l dați! Și dacă în drumul vostru veți întîlni într-adevăr insula despre care povestește Harry Gould, nu uitați că reprezentanții Uniunii Sovietice nu se amestecă în treburile interne ale altor puteri, oricît de neînsemnate ar fi aceste treburi. E clar? Ministrul zîmbi. Vă îngădui însă să aterizați pe această insulă dacă, într-adevăr, nu este trecută pe hartă. Și pentru acest lucru există aprobarea guvernului țării vecine. Ei ne-au rugat chiar să le dăm informații cît mai ample despre toate insulele pe care le veți descoperi în sectorul lor... Și-acuma, drum bun!

S.O.S.! S.O.S.! S.O.S.!

Soarele nu părăsește cerul. Acest ținut rece și sălbatic a fost prefăcut într-o țară de basm, plină de lumină și de culori. Pe cer plutesc nori sîngerii de forme fantastice, ca niște corăbii cuprinse de flăcări, iar jos strălucesc turnurile unor castele și palate ciudate.
Așa e vara în Arctica.
Stoluri mari de păsări trec pe deasupra. În locurile unde apa nu-i înghețată zbenguie turme de foci. Ele fornăie, scuipă și se afundă din nou în apă, iar de sub o stîncă de gheață o ursoaică bătrînă s-a ridicat, s-a scuturat, și-a lins ursulețul și a pornit spre un ochi de apă din apropiere. În urma ei aleargă cu pași mărunți ursulețul. S-aude cum pleoscăie și cum smiorcăie focile. Ursoaica se tîrăște pe burtă, împingînd în fața ei un bloc de gheață, ca să-și ascundă triun-

cpsf.info

ghiul negru — cei doi ochi și nasul lucios. Deodată ursoaica lasă blocul de gheață, se ridică în două labe, își pune labele din față streașină la ochi și mirată se uită: o morsă atît de uriașă n-a mai văzut niciodată! Gigantul își croiește drum prin gheață, dă la o parte sloiurile și ursoaica simte cum se cutremură gheața sub picioarele ei. O cuprinde teama. Nu se mai gîndește la vînătoare, se dă îndărăt spre ursuleț, îl gonește spre stîncile de gheață și de acolo, lingîndu-se buimăcită și tremurînd toată, urmărește mișcările monstrului.

De pe coverta lui „Dniepr", Pavel Ignatievici Protenko zări cel dintîi ursoaica cu ursulețul. Cînd arunca peste bord niște resturi de supă rămasă de ieri, observă că un bloc de gheață s-a ridicat parcă în picioare. Bucătarul înțelese că în fața lui se află un urs și alergă la Valea Stah.

— Tovarășă supercargă! Rugați-l pe ofițerul de cart să oprească vaporul! E o tonă de carne care se plimbă, și încă ce carne!

În jurul Valiei se și adunară, nerăbdători, mai mulți marinari tineri înarmați cu arme și puști de vînătoare. Toți o rugau pe Valea să meargă și să-i raporteze comandantului apariția ursoaicei și să-i ceară îngăduința să pornească în urmărirea ei.

Ofițerul de cart, secundul Vasea Bogatîriov, observînd de sus, de pe puntea de comandă, dezordinea de pe covertă, strigă:

— Ei, ce-i acolo pe punte? Vreun miting fulger?

— Un urs! Un urs! strigară mai mulți.

Bogatîriov se uită prin binoclu și văzu botul ursului, care se uita de după stînca de gheață.

— Bine... Dar în douăzeci de minute să fiți înapoi. Ne-am înțeles? Să știți că n-așteptăm pe nimeni!

El răsuci manivela la „stop" și „Dniepr" înlemni printre ghețuri. La pupă, unde apa mai spumega, se cufundau și se ciocneau sloiurile de gheață abia sparte.

Înainte de a fi coborîtă scara, vînătorii nerăbdători se lăsară în jos pe parîme și într-o clipă ajunseră pe gheață.

Un grup de oameni înfierbîntați porniră pe urmele ursoaicei. Ea vedea pentru întiia oară viețăți cu două picioare și nu le cunoștea obiceiurile, simțea însă că întîlnirea cu ei nu-i poate aduce nimic bun. Mînîndu-și puiul din urmă, ea o luă la fugă. Întinsul ghețurilor răsună de un pocnet asurzitor. Niciodată ursoaica n-a mai auzit sloiuri ciocnindu-se cu atîta zgomot. Dar cînd simți într-o parte o durere fulgerătoare, înțelese că nu sloiurile se ciocnesc, ci se petrece ceva îngrozitor care-i amenință viața. De data asta o teamă inconștientă învinse instinctul ei de mamă. Ursulețul părăsit începu să alerge neputincios de colo-colo, dar mama lui nu mai era de găsit. Ea dispăruse între blocurile de gheață...

Speriat, mititelul închise ochii și simți deodată că o ființă cu un miros necunoscut îl strînge în brațe și-l mîngîie cu dragoste. Glasul acestei ființe era duios ca sunetul picăturilor de apă ce cad în mare.

— Ursulache, drăguțul meu! spunea Valea. Ce scump ești...

Tremurînd de atîtea emoții prin care trecuse, puiul de urs băgă botișorul sub pufoaica Valiei și se liniști.

Vînătorii însă nu încetară urmărirea ursoaicei. Gloanțele zburau vîjîind printre blocurile de gheață.

Dar iată că deodată răsună prelung sirena puternică a lui „Dniepr", chemînd vînătorii pe bord. Cu părere de rău, oamenii priviră o clipă în urma animalului dispărut și se îndreptară grăbiți spre vas. Înainte de a se fi apucat ei de saulele* scării și de parîmele coborîte, „Dniepr" a și început să spargă gheața la proră.

Valea abia urcă scara cu ursulețul în brațe, și de pe puntea de comandă auzi un glas poruncitor:

— Tovarășă Stah!

Tînăra fată lăsă ursulețul pe covertă și urcă grăbită spre puntea de comandă.

— Tovarășă supercargă, îi spuse Vasea Bogatîriov, adineaori am primit un „S.O.S.". Dinspre nord, un cargobot ne cere ajutor... Verifică, te rog, dacă totul e pus la punct pentru alarmă, atît pe apă cît și pe gheață, dar fără multă agitație. Dăm ajutor și ne continuăm drumul...

Valea răspunse reglementar: „Am înțeles, să trăiți!" și se grăbi să execute ordinul. Uitase de ursuleț și nici atunci cînd îi simți lăbuța pe picior, nu-i dădu atenție. Numai cînd să coboare în cală, văzu pe trepte o minge albă care i se rostogolea înainte.

— Vai, sărăcuțul...! Valea luă ursulețul în brațe și, încuindu-l în cabina ei, alergă să pregătească echipajul de bord.

„SVIETOLIOT" SE ÎNDREAPTĂ SPRE ARCTICA

Cele zece zile de așteptare nu trecură în zadar. „Svietoliot" era perfect pregătit pentru expediție. În ultimele zile, se mai instalară pe el două aparate noi: un radioochi — un aparat care îngăduie să se vadă la o distanță mare chiar noaptea sau pe timp de ceață și un nou tip de aparat ultrasonor.

Seara tîrziu, un automobil gonea pe șoseaua Leningradului. Trecu prin cîteva localități de vilegiatură și coti spre pădure. Rădăcinile noduroase ale brazilor întretăiau drumul și șoferul fu nevoit să-și micșoreze viteza. După un sfert de ceas, automobilul coti. În lumina farurilor se ivi un drum, închis în față de un zid înalt de cărămidă. Cineva privi dinăuntru pe o mică ferestruică și imediat se deschiseră larg porțile.

Harry se uita nedumerit în jurul lui. În mijlocul unei curți pătrate, luminată de reflectoare puternice, se înălța o clădire obișnuită, fără etaj, iar în spatele ei se zărea o construcție rotundă, înaltă. Nimic care să amintească un aerodrom — nici pista de decolare, nici proiectoare, nici semafoare.

Prin porțile largi ale clădirii rotunde doi oameni scoteau o mașină ciudată, în formă de pară. Capătul rotund era îndreptat în sus. Mașina se sprijinea pe trei picioare lungi, înfășurate în spiralele unor amortizoare.

* Saulă — frînghie subțire; aici saulele servesc drept balustradă la scara vasului.

Din clădirea fără etaj ieşi un om în salopetă care îi salută pe Solnţev, iar cînd îi fură prezentaţi Harry şi Ribnikov, se recomandă şi el:

— Fiodorov.

— Primul meu ajutor, spuse Solnţev şi dădu comanda: În poziţie orizontală!

Fiodorov intră în cabină şi balonul transparent al maşinii luă poziţia orizontală. Solnţev îşi urmă ajutorul. Deodată, „Svietoliot", ca o pasăre ce-şi ia zborul, bătu din nişte aripi de a căror existenţă pînă atunci nici Harry şi nici Ribnikov nu bănuiseră măcar. Aripile începură apoi să se rotească în jurul unui ax longitudinal. Palele mici, subţiri şi, pe cît se pare extrem de solide ale aripilor ba îşi schimbau unghiul de înclinare, ba ieşeau de tot în afară, ba se îndreptau înapoi ca o săgeată. Apoi aripile se întoarseră costiş înspre pămînt şi, retrăgîndu-se, dispărură în fuzelaj. Deodată maşina îşi reluă poziţia verticală. Harry nu înţelegea cum pot Solnţev şi Fiodorov să-şi păstreze echilibrul înăuntrul cabinei. Mai mare îi fu mirarea însă cînd deasupra maşinii se deschiseră patru aripi dispuse ca o elice. Se auzi un zumzet. Elicea începu să se învîrtească mai repede, tot mai repede, pînă nu se mai văzu.

Apropiindu-se imprudent de aparat, Harry simţi că-l împins spre pămînt. Mai făcu încă vreo cîţiva paşi şi-abia se ţinu să nu fie răsturnat. Cu greu se dădu înapoi, iar şapca luată de suflu se rostogoli pe jos, apoi zbură în aer şi dispăru peste gard, în pădure...

Deodată maşina se lăsă în jos, trăgîndu-şi înăuntru picioarele-i lungi, şi scoase în afară nişte schiuri late. Apoi apărură din nou picioarele, iar schiurile se traseră în falturile lor. „Svietoliot" se îndreptă din nou şi lui Harry i se păru că picioarele aparatului sînt acum şi mai lungi.

— Asta n-am mai pomenit! se minună Ribnikov. Merge pe picioare şi pe schiuri...

— Şi prin aer şi sub apă, adăugă Nadea zîmbind.

Harry întrebă:

— Dar cum se ţin oamenii în cabină cînd maşina se întoarce pe toate părţile?

— Cabina este rotundă şi mobilă, îi răspunse Nadea. Se mişcă liber pe şarniere înăuntrul corpului, aşa că orice poziţie ar lua aparatul, centrul de greutate se află întotdeauna sub picioare.

— Prea-i complicat, dădu din cap Ribnikov.

— Dimpotrivă, replică Nadea. Toate piesele, toate aparatele şi mecanismele sînt de o construcţie foarte simplă.

— Vorba vine simplu! mormăi Ribnikov. Te rog să mă crezi că aş prefera să zbor pe un avion obişnuit. „Svietoliotul" ăsta... Hm!... Să nu avem vreo aterizare forţată pe scăfîrlia pămîntului. Ce viteză aveţi?

— Orice viteză de la zero pînă la patru mii de kilometri pe oră... La nevoie „Svietoliotul" poate rămîne nemişcat în aer, pe apă şi sub apă... Ridicîndu-ne însă în stratosferă...

Dar pe pămînt n-ar putea sta locului, cuminte? întrebă Ribnikov, fără să-şi dea seama că gluma lui ar putea s-o supere pe Nadea. Cam prea zburdă ca un mînz de rasă...

Jignită parcă de gluma marinarului, mașina tresări deodată și începu să urce încet, pe verticală. Zbîrnîitul motorului aproape că nu se auzea.

— Ia te uită! fluieră Ribnikov. E nărăvașă mașina noastră...

„Svietoliot"-ul cobori lin, exact pe același loc de unde pornise.

Solnțev ieși din cabină.

— Putem porni la drum, anunță el. Totul funcționează bine, bagajele sînt la locul lor... numai Irinin n-a venit încă... Dar iată-l și pe el!

Cu pași mari, profesorul Irinin se apropia. Solnțev porni în întîmpinarea lui.

— Dă-mi voie să-ți string mîna, Lev Leonidovici, în ziua... adică, pardon, în noaptea zborului istoric spre Arctica, îl salută zîmbind Irinin. Pe o mașină ca asta n-a zburat încă nimeni pe acolo.

— Vă mulțumesc, Nikita Galaktionovici. Sînt fericit că ne veți fi tovarăș de drum. Solnțev strînse cu putere mîna profesorului și, uitîndu-se la ceas, îi invită pe toți înăuntru. E timpul, tovarăși! Poftiți vă rog!

Unul după altul urcară scara spre cabină. Înăuntru, de jur împrejur, erau montate în perete, fotolii comode de aluminiu, îmbrăcate în piele, cu sprijinitoare pentru picioare. Pe ambele părți ale ușii care ducea în cabina de comandă se găseau două măsuțe ușoare.

— Ustin Petrovici, anunță Solnțev, sînteți în primul schimb la aparatul de radio...

Zicînd acestea, el trase din peretele ce despărțea cabina mare de cabina de comandă o platformă pliabilă pe care era montat un mic post de radio emisie-recepție.

— Aici, la acest vernier se racordează radioochiul. Ecranul, iată-l pe perete... Examinează te rog cu atenție schema și regulile de manipulare... Și-acum, tovarăși, la drum!

Inginerul Fiodorov făcu semn cu mîna și cei doi lucrători se îndepărtară în grabă de mașină. „Svietoliot" luă poziția verticală, elicea începu să se învîrtească... Mașina săltă în sus, rămase o clipă suspendată în aer, apoi începu să se înalțe.

De pe pămînt, privind-o, aveai impresia că una dintre stele, alungindu-se deodată, a pornit cu o viteză nebună spre nord-vest.

PIRAȚII SECOLULUI AL DOUĂZECILEA

Johnny Norocosul era foarte bine dispus. Mîncase „pe cinste", iar „șartreza" scînteietoare pe care pezevenchiul de Clark i-o băgase pe gît la San-Derm, contrar așteptărilor, se dovedise excelentă. Avea un butoiaș plin cu această băutură minunată și trebuia neapărat să-i dea curînd de fund, căci el avea un principiu: butoiașul început trebuie iute băut.

Johnny ridică receptorul, apăsă de două ori pe sonerie și întrebă:

— Alo Mick! Ai trimis „S.O.S."-ul? Foarte bine!

Apoi îl chemă la telefon pe căpitan.

— Alo! Ei, căpitane, cum stai cu artileria? Nu ești

cpsf.info

gata ?! Ce aştepţi ? De cîte ori ţi-am spus ?!... Minele trebuie aşezate din timp... Cine ştie ce se poate întîmpla ?

Extrem de mulţumit de această convorbire, Johnny puse receptorul la loc. Telefonul însă începu din nou să zbîrnîie şi Johnny trebui să pună iarăşi mîna pe el.

— Ei, ce s-a mai întîmplat ? întrebă el oarecum incîntat. Dumneata eşti, Mick ? Also... Ăăă... Adică foarte bine ! S-a prins ? Minunat !... Cum, cum zici că-i spune ? Ah, „Dniepr"... Ne trimite o radiogramă : „Aşteptaţi, venim în ajutorul vostru"... Bine. Cu toată viteza... Ha-ha-ha... Vin să ne dea o mînă de ajutor ! Ei, ce zici, o să strîngem cu plăcere această mînă întinsă... Apropo, Mick, nu-ţi aminteşti ce fel de vas e „Dniepr" ? Cîte ? Douăsprezece mii cinci sute de tone ? Oho, serios vas. E acelaşi ? Atunci înseamnă că aşa i-a fost sortit ! De data asta însă nu ne mai scapă...

Nu, nu degeaba îi zice lumea Johnny Norocosul ! Trebuie să ai un noroc deosebit ca să poţi nu numai să scapi de ştreang, dar dintr-o singură lovitură să rupi ştreangul şi să şi ajungi cineva ! Ei, drăcia dracului ! Dar de fapt cum a pornit totul ? De la un fleac... Cine putea să se aştepte ca Charly Hustings să apară în Germania imediat după capitulare ?! Toţi îi spuneau *bătrînul marabu*, şi chiar că semăna cu această pasăre urîtă. Are nas fin Hustings : imediat a simţit miros de friptură şi a sosit în Europa în calitate de consilier consultant pentru orice probleme. Apoi anumite afaceri l-au adus în lagărul unde lîncezea în aşteptarea judecăţii Johann Blaufisch, fost comandant al unui lagăr de concentrare, înainte de război reprezentant al unei firme comerciale a Reichului hitlerist în Monia, iar astăzi criminal de război, prizonier al armatelor aliate.

S-au recunoscut imediat, dar numai din privire. Charly i-a făcut semn lui Johann să tacă. Johann a înţeles : bătrînul marabu avea intenţii serioase, într-o împrejurare atît de complicată, însă era mai bine să nu afişeze legăturile ce le are cu un hitlerist. Mai tîrziu, Johann a fost chemat la un interogatoriu şi deodată s-a trezit între patru ochi cu Charly. A fost o seară de amintiri plăcute. Charly nu nega că firma pe care o reprezentase Johann Blaufisch în Monia i-a prilejuit cîştiguri serioase — la drept vorbind atunci şi-a pus el bazele îmbogăţirii lui. Dar nici el n-a rămas dator. O serie de combinaţii financiare complicate, care pompaseră sînge proaspăt în inima secătuită a industriei germane, au fost efectuate după sfatul direct al bătrînului marabu, care ştiuse să atragă capitaluri serioase. Se povestea că însuşi Mengs-senior, unul din cei mai mari afacerişti din Monia, a investit destui bani în această afacere.

Dar vorba ceea : „morţii cu morţii şi viii cu viii". Oricîte interese comune o fi avut Johann cu Charly în trecut, bătrînul marabu n-ar fi mişcat un deget ca să-l salveze dacă, legate de interesele vechi, nu s-ar fi ivit interese noi. Johann a ghicit uşor planurile bătrînului şi a jucat cu risc o carte mare. E adevărat însă că nici n-avea altă ieşire. I-a destăinuit lui Charly că în timpul războiului a transportat nişte prizonieri pe o insulă necunoscută din Oceanul Îngheţat de Nord. I-a

cpsf.info

descris ce minunată e natura acolo, ce peisaje interesante pot fi văzute... și, mai ales, cît de darnice și pline de bogății sînt adîncurile pămîntului pe-acolo.

Hustings a reacționat la toate acestea abia la un al doilea „interogatoriu".

— Povestea dumitale este foarte interesantă, i-a spus el, dar ce concluzii trebuie să trag eu din toate astea?

— Uraniu! răspunse scurt Johann

— Rezerve mari?

— Inepuizabile!

— Cui îi aparțin?

— Stăpînul a dat ortul popii...

— Înțeleg. „Al treilea Reich"?

— Absolut exact.

— Veșnica lui pomenire... Hustings oftă cu compătimire. Ceva moștenitori?

— Moștenitor puteți fi dumneavoastră dacă eu îmi capăt libertatea, îi răspunse prompt Johann.

Taina Orașului Subteran, însă, Johann i-o destăinui lui Charly, numai după ce se văzu liber și după ce căpătă o promisiune fermă că va fi și el părtaș în această afacere.

La începutul războiului, pe o insulă pustie, necunoscută încă, din ordinul führerului a fost instalată o bază secretă pentru flota submarină germană. Intrarea era submarină, atelierele și magaziile se aflau sub pămînt, în niște grote foarte mari. Deodată se descoperi acolo minereu de uraniu. Führerul ordonă să se organizeze exploatarea acestui minereu. Dar ca nimeni să nu afle ceva despre această exploatare, se hotărî să nu se construiască nimic la suprafață. Legătura cu mina se făcea numai printr-o intrare submarină, o construcție extrem de ingenioasă, ascunsă complet sub apă.

Astfel a luat naștere Orașul Subteran. Acolo erau trimiși cei mai voinici și mai rezistenți prizonieri, și ordinul era categoric că nimănui nu îi e îngăduit să iasă viu din această închisoare subterană!

— După cum vedeți, stimabile patron, secretul a fost păstrat pînă în ziua de astăzi.

Și patronul, Charly Hustings, era primul negerman căruia i se destăinuise această taină.

După zdrobirea „celui de-al treilea Reich", administrația Orașului Subteran a rămas izolată de restul lumii. Nu mai exista stăpîn, rezervele probabil că nu mai puteau fi reînnoite și miile de prizonieri sălbăticiți reprezentau un pericol groaznic. Iată de ce socotea Johann Blaufisch că pentru un reprezentant al puternicei Monii, cum este domnul Charly Hustings, nu-i mare lucru să pună mîna pe bogățiile Orașului Subteran.

Charly l-a privit pe Johann bătînd ușor cu degetele în masă. Nu l-a întrerupt nici măcar o dată pe cel care-i povestea toate astea și nici nu l-a întrebat nimic. Johann părea calm, inima îi era însă cît un purice: dacă nu va trezi interesul bătrînului jefuitor, atunci libertatea și făgăduiala lui Hustings nu fac doi bani.

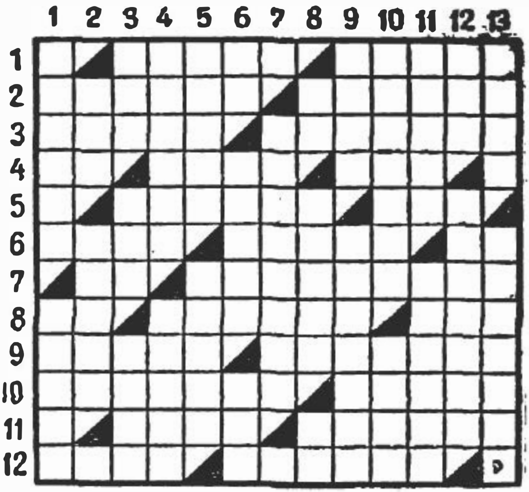
Hustings tăcu puțin. Apoi spuse doar atît:

— Bine! și plecă.

(Continuare în numărul viitor)

cpsf.info

SAHARA

ORIZONTAL:

1. Personaj din povestirea științifico-fantastică „Sahariana" care a condus lucrările de îndepărtare a rezonatorilor — Localitate sahariană de unde pleca trenul subteran spre El-Solohn;

2. Transformarea celui din Sahara este visul de decenii al savanților — Banditii mărilor;

3. Localitate în Sahara așezată la 1.000 km sud de Alger unde savanta romîncă Ștefania Mărăcineanu a făcut experiențe de provocare artificială a ploii cu ajutorul sărurilor de uraniu — Deșert asiatic fertilizat de munca și priceperea oamenilor sovietici;

4. Comună în raionul Șimleul Silvaniei — Sol — Fir;

5. Transahariana actuală — Animal din pădurile noastre de munte;

6. Pește de Dunăre — Omulețul mic și plin de viață în vîrstă de 122 de ani întîlnit în povestirea Sahariana — Operă;

7. Două litere... țepene! — Povestire științifico-fantastică în care Sahara ne apare în anul 2050 ca o grădină imensă;

8. Numeral — Cel mai mare deșert de pe glob unde temperatura se ridică în timpul zilei pînă la 70-80°, iar noaptea scade sub 0° — Zeul păstorilor și al țarinilor;

9. Ferm, sever și neclintit — Primejdios;

10. Arbori în oazele Saharei — Pe satelitul lui s-a organizat în 1982 o gară cosmică pentru racheta Tisa-3;

11. Un strop de aer în apă — Reptilă aricioasă întîlnită la tot pasul în nesfîrșitul deșert al Saharei;

12. Eroul principal al Sahariane! — Abătute.

VERTICAL:

1. Funcționa — Ca orice deșert;

2. Animal întîlnit la marginea marelui deșert saharian — Autor de nuvele sportive;

3. Comună în Bihor — În deșert sînt înlocuiți cu cămile — Comună în raionul Tecuci;

4. Unul din cei mai mari sultani otomani — Înspăimîntător uragan al deșertului saharian;

5. Iscusitul orator al Saharianei care a propus o soluție îndrăzneață de tratare a bolnavilor, și anume provocarea stării letargice — Umple cu urletul lui nopțile celor de la marginea pustiului saharian;

6. Atmosferă — Oază sahariană în care sute de palmieri își înalța spre cer semețele lor buchete verzi — Arma tuaregilor;

7. Alt pustiu al Africii;

8. Salutare... în vînt — Stațiune climaterică în U.R.S.S. — Cap de giroscop;

9. Nume feminin — Scriitor umanist născut la Rotterdam, a scris „Elogiul nebuniei";

10. Fata morgana saharianului, o aluzie la viitorul așteptat al deșertului — Pur;

11. Port în Africa — Deosebit;

12. Argument hotărîtor (anagramat este una din marile oaze ale Saharei) — Disonanțe decapitate;

13. Sahara, Buhara, Tamara etc.! — Animal sălbatic întîlnit la marginea Saharei.

Cuvinte mai puțin cunoscute: Sig — Asari — Orbu.

CITIȚI REVISTA

„ȘTIINȚĂ ȘI TEHNICĂ"!

IN ACEASTA PUBLICAȚIE GASIȚI ARTICOLE DESPRE TOATE PROBLEMELE MAI INSEMNATE ALE ȘTIINȚEI ȘI TEHNICII CONTEMPORANE, INFORMAȚII DESPRE ULTIMELE CUCERIRI ALE SAVANȚILOR DIN LUMEA INTREAGA.

TOȚI CEI CARE VOR SĂ CUNOASCA REALIZĂRILE RECENTE IN DOMENIUL

NUCLEONICII,
CIBERNETICII,
FIZICII SEMICONDUCTORILOR,
BIOCHIMIEI,
ASTROFIZICII,
RADIO-ASTRONOMIEI,
MASELOR PLASTICE,
GENETICII,
PREFABRICATELOR ETC.

SĂ CONSULTE ARTICOLELE CE VOR APĂREA IN REVISTA „ȘTIINȚĂ ȘI TEHNICĂ".

Pentru a vă asigura primirea regulată și la timp a revistei pe anul 1957, reînoiți-vă abonamentul pînă la 21 noiembrie 1956. Abonamentele ce se vor face după această dată vor fi servite numai cu începere de la 1 februarie 1957. Abonamentele se pot face la secțiile de difuzare a presei, factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții!

Vreţi să ştiţi cum văd scriitorii şi oamenii de ştiinţă profilul societăţii viitoare ?

Vreţi să cunoaşteţi tainele grandiosului proces de creaţie ştiinţifică şi tehnică ?

Vreţi să aflaţi întîmplări extraordinare, trăite de exploratori temerari, de pionieri ai ştiinţei, de luptători pentru o lume mai bună ?

Vreţi să fiţi martorii unor pasionante aventuri şi călătorii ?

CITIŢI COLECŢIA DE POVESTIRI „STIINŢIFICO-FANTASTICE" editată de revista „Ştiinţă şi tehnică".

APARE ÎN LIMBILE ROMÎNĂ ŞI MAGHIARĂ, LA 1 şi 15 ALE FIECĂREI LUNI.

Abonîndu-vă din timp, puteţi primi acasă cu regularitate fascicolele ce apar.

2012

COLECȚIA
CLUB Povestiri ȘTIINȚIFICO-FANTASTICE

cpsf.info

prelucrare
&
editor
Costin Teo Graur

i.m. Pompilu

Au scanat, corectat, prelucrat.

Ceea ce nu au fost în stare redacțiile Știință și tehnică sau cei care au dat să continue CPȘF, au reușit, cu multă dăruire, muncă și cheltuială, acești entuziaști.

Lor trebuie să le mulțumim pentru că avem acum posibilitatea să (re)citim legendara Colecție.

clandher
flash_gordon
evilgheorghe
krokodyliu
progressivefan3
car_deva
coollo
fractalus
panionios
nid68
un anonim (RK)
Gyuri
hunyade
dl. Dan Lăzărescu
Cilly Willy
fizikant
Doru Filip
connieG

(dacă este omis cineva, vă rog un email și reparăm greșeala)

Rugăm cititorii să ne trimită impresiile şi sugestiile lor asupra lucrărilor publicate în colecţia noastră pe adresa Bucureşti, Raionul I. V. Stalin, Casa Scînteii, Piaţa Scînteii Nr. 1, Redacţia revistei „Ştiinţă şi tehnică". Telefon 7.60.10 int. 1571-1164.

Colecţia „Povestiri ştiinţifico-fantastice" apare la 1 şi 15 ale fiecărei luni, în 32 pagini, preţul de 1 leu exemplarul.

Abonamentele se fac la oficiile poştale, factorii poştali şi difuzorii voluntari din întreprinderi şi instituţii.

Preţul abonamentelor :

3 luni	6 lei
6 luni	12 lei
1 an	24 lei

APARE DE DOUĂ ORI PE LUNĂ - PREȚUL 1 LEU